

5. —z—: Iz norimberske risarske izložbe l. 1890.
6. L. L.: Pogled na pedagogičsko polje l. 1891.
7. Marija Michél: Statistiški pregled ljudskega šolstva v Avstriji l. 1890.
8. Poročilo o »Prvi slovenski stalni učilski razstavi« Pedagogičskega društva.
9. Fr. Gabršek. Poročilo o delovanju »Pedagogičskega društva« l. 1891.
10. Vabilo.

Razven teh 5 »Pedagogičskih letnikov« je izdalo društvo še nastopne posebne odtise iz taistih:

VI. Fr. Gabršek: Občno vzgojeslovje, 1887, po 80 kr. VII. J. Bezljaj: Pouk o črtah, II. del, 1887, po 30 kr. (ta knjiga je že razprodana). VIII. Fr. Gabršek: Občno ukoslovje, 1888, po 80 kr. IX. Fr. Gabršek: Izkuštevno dušeslovje, 1889, po 80 kr. X. Fr. Gabršek: Jezikovni pouk v ljudski šoli. I. Teoretični del, 1890 po 80 kr. XI. J. Bezljaj: Navod k početnemu risanju in oblikoslovju, 1890, po 35 kr.

Vse te knjige se lahko naroče tudi v vsaki knjižarni. Po pošti stanejo 10 (oziroma 5) kr. več.

Vestnik.

Zaroka v cesarski hiši. Nadvojvodinja Margareta Sofija, najstarejša hči nadvojvode Karola Ludovika, brata našega cesarja, zaročila se je z vojvodo Albrehtom Vrtimberskim, presumptivnim prostolonaslednikom.

Osobne vesti. Na mariborski gimnaziji je imenovan začasni profesor g. Blaž Matek rednim profesorjem za računostvje z nemškim in slovenskim učnim jezikom. — G. dr. A. Primožič, naš rojak, dosedaj profesor v Iglavi, je premeščen na Dunaj kot profesor državne gimnazije v II. okraji. — Gdč. Marija Podobnik, vrtnarica na l. mestnem otroškem zabavišču v Ljubljani je umrla dne 15. mal. srpana. V m. p.! — G. profesor Nikodem Donnemiller iz Novega Mesta je prestavljen v Ried na Gorenje Avstrijsko. — Namestni glavni učitelj na učiteljski v Mariboru g. dr. Janko Bezljaj je imenovan stalnim glavnim učiteljem na tem zavodu. — G. I. Strehovec je šel z Vrem k Sv. Gregorju in v Vreme je pa prišel iz Višnje Gore g. J. Šile.

Umrl je g. Francšek Jamšek, šolski ravnatelj v Reichenbergu. V m. p.!

Izpit zrelosti na ljubljanski višji gimnaziji so se dovršili dne 19. mal. srpana. Trajali so 8 dnij. K izpitu je prišlo 54 abiturientov. Uspeh je bil naslednji: V a-oddelku sta naredila izpit 2 z odliko, 24 je zrelih, 3 ponavljajo izpit čez 2 meseca in 1 je padel na jedno leto; v b-oddelku jih ima 5 odliko, 17 je zrelih in 4 morajo ponavljati izpit iz jednega predmeta čez dva meseca. Uspeh teh izpitov, katerih se je edenkrat udeležil tudi deželni predsednik g. baron Winkler, sme se torej imenovati zelo ugoden.

Iz c. kr. mestnega šolskega sveta Ljubljanskega. O seji, katere se je vršila dne 11. mal. srpana, smo dobili naslednje poročilo: Zapisnikar poroča o stvareh, ki so bile od poslednje seje sem rešene kurentnim potem. Prošnji nekega učenca za odpis v tekočem letu predpisane mu ukovine, se ugodi. Po nasvetu c. kr. zdravstvenega sveta se je naročilo vodstvom vseh mestnih deških in dekliških ljudskih šol, da je za zimskega časa v prvem in drugem razredu dopoludanski pouk pričienjati šele ob devetih. Dalje se je vodstvom vseh dekliških šol ukazalo, da je v prihodnje opuščati razstave ročnih del ob sklepu šolskega leta; zajedno je bilo o tem povodu sklenjeno, deželni šolski svet naprositi, naj ustanovi in izda učno navodilo za pouk v ročnih delih. Navodilo dežel-

nega šolskega sveta o uravnavi in upravi šolskih vrtov, sproženo po lauski deželni učiteljski konferenciji, se vzelo na znanje. Glede popolnitve na novostanovljenih učiteljskih službinskih mestih: sedmega na prvi in desetega na drugi mestni petrazredni deški ljudski šoli, sta se stavila deželnemu šolskemu svetu dotična predloga. Prošnja nekega učitelja za denarno podporo in pa prošnji dveh mestnih učiteljev za nagrado glede neobligatnega pouka v slovenščini so se predložile deželnemu šolskemu svetu s priporočilom ugodne rešitve. Učni črtež nekega privatnega učilišča se je zaradi odobrenja predložil deželnemu šolskemu svetu s primernimi predlogi.

Zoper kolero. Kadar se je bati kolere, tedaj ni moči biti dovolj opreznim glede pitne vode. Na vsak način pa je priporočati čisto, pristno slatino, kakor n. pr. Mattonijevo, Gieshübler, ki se je že večkrat o raznih nalezljivih boleznih izkazala kot izborna sredstvo in katero zdravniki zlasti zato priporočajo, ker izvira iz skale, in ima v sebi jako mnogo ogljenika, a je popolnoma prosta škodljivih mikroorganizmov. Priporočati je to vodo zlasti sedaj in posebno tam, kjer pitna voda ni povse čista.

Zrelostni izpit na ljubljanski veliki realki je delalo dne 7., 8. in 9. mal. srpana sedemnajst učencev VII. razreda in jeden vnani. Dva sta ga naredila z odliko, deset jih je prejelo spričevalo zrelosti, trije so padli na dva meseca, trije pa na jedno leto. Maturi je predsedoval c. kr. dež. šolski nadzornik g. Jos. Šuman, dne 8. mal. srpana pa je bil pri skušnji navzočen tudi deželni predsednik gospod baron Winkler.

Zrelostni izpiti na Goriskem ženskem učiteljski. Dne 11., 12. in 13. mal. srpana so delale Slovenke četrtega tečaja c. kr. ženskega izobraževališča v Gorici zrelostne izpite pod nadzorstvom c. kr. deželnega šolskega nadzornika Antona Klodiča pl. Sabladoskega. Vseh kandidatinj je bilo 18. Izmed teh sta 2 napravili izpit z odliko. A tudi druge so napravile dovoljno svoje izpite.

Za prvo abiturijentsko veselico slovenskih in hrvaških pripravnikov, ki se vrši dne 4. mal. srpana v Ljubljani, zložil je starosta slovenskih skladateljev g. A. Nedvčed krasno novo skladbo: »Pri slovesi«. Pela se bode tudi Volaričeva nova skladba: »Domovini«, prirejena za veliki moški zbor s spremljevanjem godbe. Z ozirom na blagi

namen veselice je želeli obnega zanimanja posebno v učiteljskih krogih.

Kako se umira po svetu. Po najnovejših statistikah umre vsako leto na celem svetu 33 milijonov ljudi, ali 91.554 na dan, 3750 na uro in 62 na minuto. Vsak udarec človeške žile označuje torej smrti jednega človeka. Srednja doba človeškega življenja je 48 let. Četrtna prebivalstva čezga sveta umrje pred 7. letom dobe svoje, polovica pa pred 17. letom. Od deset tisoč ljudi doživi samo jeden 100 let, od pet tisoč samo jeden 90 let in od tisoč oseb doživi samo jedna 60. leto. Oženjeni moški in omožene ženske žive dalje nego samci in samice. Od tisoč oseb, ki doživi 70. leto svoje dobe, je 43 duhovnikov, 43 poljedelcev, 33 delavcev, 32 vojakov, 29 odvetnikov in zemljemercev, 27 učiteljev in profesorjev in samo 21 zdravnikov.

Šolska razstava c. kr. obrtnih strokovnih šol v Ljubljani. Dne 7., 8. in 9. malega srpana je bila odprta v Ljubljani razstava c. kr. obrtnih strokovnih šol. Prostorna redutna dvorana je polna raznoličnih proizvodov, ki kažejo v pregledni in prijetni izložbi kako delujeta oba zavoda, kake namene imata in kako jih dosegata. Ko stopi obiskovalec v sobo, zapazi takoj mnogobrojne risarije učencev strokovne šole za lesni obrt. V skoraj neumljivem številu krijejo stene in mize širega prostora. Tu zagledamo najprej liste iz prostoročnega in geometrijskega risanja, pod njimi pa risanje iz projektivne geometrije in nauka o sencah. Na drugih straneh leže dela iz arhitektonskega oblikoslovja in risanja po modelih, z večine jako dobro pogojena, deloma izvrstna. Čitatelje posebno opozarjamo na risanje po modelih. Med dotičnimi listi dobi komade, ki se v pravem pomenu besede odlikujejo po tehniki in razumnem obdelovanju. Učitelj teh strok, gosp. J. Vesel, mora pač zadovoljen biti s takimi učenci, ki se v toliki meri vtople v intencije svojega učitelja in se s toliko ljubeznijo posvetijo predmetu. Poleg teh oddelkov izloženih je tudi dokaj del strokovnega risanja. Rezbarje je poučeval gosp. C. Mis, mizarje in strugarje gospod E. Gigoj. Oba sta dosegla lepe, deloma odlične uspehe. Med strokovnimi risarijami posebno prijo nekatere mizarske, ki so delane z veliko natančnostjo in finim čutom. Zraven risarij opazimo veliko število praktičnih objektov. Mizarski oddelek je razstavil učni red (gosp. A. Molnar) in razna dovršena dela (gosp. E. Gigoj). Popolna vrata, lepa hrastova miza, rezljani stoli, postamenti in lična salonska omara pričajo o temeljitem znanju in izvežbanji učencev. Strgarski oddelek (gosp. J. Stirn) kaže zanimiv učni red, stružen stol, stojalo za rastline, svečnike, kadilne mizice, obešala za obleko in razni drobiž v jako dobro pogojenih in skrbno izdelanih oblikah. Obče zanimanje vzbujajo tudi kovinska tiskarija, o kateri so izložena začetna dela in nekaj praktičnih izborna dovršenih predmetov. Rezbarski oddelek (gosp. J. Springer in gosp. C. Mis) ima obilo krasnih objektov n. pr. okvirov, obešal za ključ, konzole in dr., poleg teh pa figurativne stvari v reliefu in okrogli, prosti obliki. Tu opozarjamo na Donatellov relief sv. Janeza, na angeljevo glavo, na glavo Matere božje itd. Večina del priča vajeno roko in popolno oblast čez tehniko ter jasno kaže izredno nadarjenost naše mladine za to stroko. Modelirski oddelek gosp. C. Misa se istotako odlikuje po finih predmetih, po solidni tehniki in razumnem obdelovanju. Glava Nj. Velikanstva, glava znanega patra Petra iz Solnograda, lepa dečkova glavica, grb dežele kranske itd. naj bodo pohvaljeno omenjeni. Gospod Ant. Funtek, ki poučuje jezikovne in merkantilne

predmete, razstavil je razne zvezke učencev, ki lepó kažejo, kako se vrši pouk v knjigovodstvu in v poslovnih sestavkih. Konečno omenimo še krasnega domačega oltarja, katerega so vsi oddelki skupno izdelali. Ta altareček je pač jeden najlepših predmetov v razstavi, narejen z združenimi silami mizarjev, podobarjev in strugarjev. Že ta objekt sam je vreden, da ga človek obišče in natanko pregleda.

Na strokovni šoli za umetno vezenje in šivanje čipek opazimo zopet najprej lične risarije (gosp. J. Zeplichal) z njihovimi harmoničnimi barvami in točnimi potezami, potem pa celo vrsto ličnih objektov, namenjenih pouku in praktični porabi. Veliko število vzornih prtov reprezentira učni red. Holbeinova tehnika in Dunajski križevati obod, vezanje res in čopov, smirnska tehnika in ročne vezanje, navadno in fino belo vezanje, aplikacija, japonska tehnika itd. — vse to je zastopano v obilni meri in v zelo točnih delih. Poleg tega pa različni objekti za svetno in sveto porabo. V prvem letniku (gospa M. Hlavka) vidimo lepe brisalne rutice, ukusno kaseto in razne prte. Blazine v aplikaciji, lične torbice, slikarije z iglo, preproga za zibko in druge drobne stvari odlikujejo ta oddelek. Lepa štola s pravim zlatom vezana in ličen altarni prt reprezentira cerkveno umetnost. Drugi in tretji letnik (gospisa G. Förderl) ima poleg zalih vzornih prtov razne namizne prte, med temi jednega posebno finega z belo svilo vezanega in drugega v isti tehniki vezanega, kot izloženi servise. Pompozne posteljne preproge v flet-guipure tehniki, razne brisače in pešni zastori vabijo obiskovalca k sebi. Lep mašni plašč, krasni velum in druga cerkvena priprava kažejo, kako se tu z dobrim uspehom tudi cerkvena umetnost neguje. Oddelek izvanrednih učenek (gospica R. Wennig) razstavlja izvrstno namizno preprogo v à jourih in plišu, razne zastore, izdelke v slikanji s šivanko, blazne, namizne prte, mizice in drugi luksurijsni in ljubki drobiž.

Človeku se čudno zdi, da je mogoče v teku jednega leta toliko izbornega dela producirati. Letošnja razstava je tudi zato zanimiva, ker je strokovna šola za lesni obrt prvič dokončala svoj četrti letnik. Razstava torej kaže popolnen razvoj zavoda in podaja poučno sliko o njegovi uredbi in njegovem učnem postopanju. Ob jednem pa je izložba častno spričevalo za marljivi učni zbor. Z rezultati naših mladih obrtnih zavodov smemo s ponosom biti zadovoljni; prepričani da se je vsak obiskovalec vrnil z zadovoljnimi čuti in polnim priznanjem.

Sl. N.

Časopisov izhaja v Kalkuti 120, in sicer 90 v angleškem jeziku, 30 pa v raznih indijskih jezikih. V Vshodu Indiji sploh, dalje na otoku Ceylon, Borneo, Siam, Penang in Singapore izhaja 230 časopisov v raznih jezikih. V Mehiki izhaja jih 240, od teh jih je 65 v glavnem mestu, v Atenah 14, v Novi Kaledoniji 5 (v francoskem jeziku). Carigrad jih ima 50 (19 dnevnikov), od teh jih je 20 v turškem, 7 v armenskem, 8 v grškem, 8 v francoskem in angleškem, 1 v italijanskem, 2 v hebrejskem, 2 v bolgarskem, 1 v arabskem, 1 v perzijskem in 1 v nemškem jeziku.

Od meseca svečana t. l. izhaja tudi v Zanzibaru angleški list «The Gazette for Zanzibar and East Afrika».

V latinskem jeziku izhaja v Evropi 11 časopisov (večinoma teološke vsebine), v Italiji 5, v Avstriji 3, na Nemškem, Francoskem in Angleškem pa po jeden.

Oznaniilo. Okrajna učiteljska knjižnica v Kamniku želi kupiti: «Heimath, Jahrgang 1882.»

V. Burnik, načelnik knjižničnega odbora.